

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

Cím: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

Telefon: 441-6501

Ügyszám: FRPS/246/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

388/2011. (XII. 20.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. május 9-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2011. december 20-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

1) A panaszos legelőször 2011. május 4-én elektronikus úton terjesztette elő panaszát, majd 2011. május 9-én elektronikus úton, illetőleg levélben a panasz módosított változatát is előterjesztette, egyúttal kérte, hogy a Testület a másodjára benyújtott, kiegészített panaszt vegye figyelembe az ügy elbírálása során. A panasz a panaszossal szemben 2011. április 27-én, a M. Városházán történt rendőri intézkedésekre (előállítás, bilincs alkalmazása), valamint az ezzel összefüggésben indult szabálysértési eljárásra vonatkozik.

A panaszos a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése alapján panasszal él az alábbiak miatt: A panaszos 2011. április 27-én a délutáni órákban megjelent a M. Polgármesteri Hivatal épületében, mivel ott nyilvános

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

bizottsági ülés volt és ezen mint m. városi állampolgár, valamint a helyi újság szerkesztője részt kívánt venni. Mind a bizottsági ülésen, mind a Városházán szándékában állt videokamerát használni. Ennek megfelelően felvételeket készített a Városháza folyosóján, a megjelenő bizottsági tagokat/képviselőket megszólítva, kérdéseket feltéve nekik.

A panaszos közli, hogy M. város vezetőjével, illetve a városvezetéssel hosszabb ideje konfliktusban van amiatt, mert „több dologban leleplezte már őket”. Ebből kifolyólag – a panaszos előadása szerint – minden módon igyekeznek tényfeltáró tevékenységét korlátozni. Emiatt a panaszos szerint az utóbbi időben több esetben is önkormányzati rendeleteket változtattak meg, illetve újabb rendeleteket hoztak.

Két bizottsági őr felszólította a panaszost, hogy fejezze be a felvétel készítését, mert az tilos az épületben, azt csak engedéllyel lehet tenni. A panaszos ekkor hivatkozott az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának megállapításaira ezzel kapcsolatban, továbbá az Alkotmányra és a sajtószabadságra, megmagyarázva, hogy egy állami intézményben vannak és közszereplőkről készít felvételt. Ezután a bizottsági őröktől azt a tájékoztatást kapta, hogy a rendőrség útban van a videokamerázás miatt a Városházára (hogy ki tett bejelentést, azt nem tudta a panaszos).

A panaszos előadta, hogy megérkeztek a rendőrök és bemutatkozás nélkül a személyi igazolványa átadását kérték tőle, igazoltatás céljából. Megkérdezte a panaszos, hogy milyen okból kívánják igazoltatni, mire azt a választ kapta: mert szabálysértést követ el. Kérdésére azonban, hogy milyen szabálysértést követett el – nem adott választ a rendőr. Közben megjelent a folyosón M. város polgármestere aki – a panaszos elmondása szerint – a rendőröket kezdte gyözködni arról, hogy azok járjanak el vele szemben, majd a polgármesterrel a panaszos szóváltásba is került. A rendőrségi intézkedés kezdetétől a videokamera be volt kapcsolva és a panaszos követte vele az eseményeket. Szóváltásuk közben a polgármester többször egymás után és egyik alkalommal olyan erősen ráütött a panaszos kamerájára, hogy az megsérült. Az erős ütés után a kamera nehezen indult el újra és előállítás után a rendőrségen kiderült, hogy leszakadt róla a beleágyazott márkajelzés. A panaszos nem tudja, hogy a készüléknek történt-e még más és komolyabb baja, mert azt a rendőrségen lefoglalták.

A panaszos kifogásolja, hogy mindez a rendőrök szeme és füle hallatára történt, akik a panaszos segítségkérése ellenére sem léptek fel, illetve intézkedtek a polgármester „erőszakos és megbotránkoztató” cselekménye miatt. Továbbra is csak a panaszossal szemben jártak el. A panaszos szerint az intézkedést vezető rendőr ezek után egy önkormányzati rendeletre hivatkozott, hogy az épületben rendelet tiltja a videokamerázást és hogy az csak az akkreditált sajtónak engedélyezett [a panaszos itt közbeveti, hogy ezen rendeletet is nemrég hozta a képviselőtestület, egyértelműen a panaszos ellehetetlenítése miatt]. A panaszos furcsállja, hogy az intézkedő rendőr ezt a rendeletet elő is vette és fel is olvasta, de hogy honnan került hozzá, azt a panaszos nem tudja. Erre hivatkozva a rendőr felszólította a panaszost, hogy fejezze be a kamerázást, mert az itt tilos a számára. A panaszos ekkor megkérdezte, hogy „mi köze van ehhez a rendőrségnek?”, az intézkedést vezető rendőr a válaszadást azonban kikerülte. A panaszos furcsállja azt is, hogy amikor a bizottsági őrök a testületi ülésekre – melyek nyilvánosak – nem engedték be (holott az önkormányzati törvény és rendelet ezt kötelezővé tette volna), a rendőrség nem avatkozott közbe – azt mondták, önkormányzati rendeletek nem vonatkoznak rájuk. A panaszos azt gondolja, hogy vele szemben „kettős mércét” alkalmaznak.

Ismét hivatkozott arra a panaszos, hogy újságíró és lapkiadói engedéllyel rendelkezik (mely az m. városi rendőrség előtt ismert) és hogy a hivatkozott önkormányzati rendelet alkotmányos jogokat sért. A panaszos szerint az intézkedést vezető rendőr gondolkodóba esett – láthatóan nem tudta, mitévő legyen – és egy időre el is tűnt látóköréből. Több percig telefonált, a panaszos szerint vélhetően a felettesével, hogy mit csináljon, fellépésüknek, előállításának van-e alapja. Az intézkedést vezető rendőr visszatérve azt mondta a panaszosnak, hogy szabálysértés tovább folytatása miatt előállítják a kapitányságra, de azt, hogy milyen szabálysértést is követett el, nem tudatta a panaszossal.

A panaszost megbilincseltek és előállították az M. városi Rendőrkapitányságra. A panaszos előadja, hogy előállítása után, még több mint két órán keresztül a bilincset rajta hagyták. A panaszos szerint továbbra sem tudatták vele, hogy milyen szabálysértést követett el. Meghallgatási jegyzőkönyv készült az előállítása alatt, melynek fejlécén nem szerepel, hogy milyen szabálysértési ügyben hallgatták meg, amit szintén csatolt. Az intézkedést végző rendőr a kamerája lefoglalásáról is döntött, mely ellen a panaszos hevesen tiltakozott, hiszen meghallgatásakor elismerte, hogy a Városházán kamerázott és azt felszólításra sem hagyta abba, így a kamerája lefoglalására – álláspontja szerint – semmilyen szükség nem volt. Felmerült a panaszosban az a gyanú, hogy az intézkedést vezető rendőr azért intézkedik a kamerája lefoglalásáról, hogy a kamerán lévő felvételeket, melyek esetleg hivatalos személyek által megvalósult bűncselekményt bizonyíthatnának (garázdaság/bűnpártolás), eltüntessék. Ezt a gyanút az is erősítette a panaszosban, hogy azon borítékot, amelybe a kamerát tették, nem vignettázták le és határozott kérése ellenére sem engedték, hogy ráírja a nevét. A panaszos szerint olyan módon lett lefoglalva a kamerája, amely lehetővé teszi azt, hogy ahhoz bárki hozzányúljon úgy, hogy azt nem lehet észrevenni. A lefoglalásról szóló jegyzőkönyvet emiatt nem is volt hajlandó aláírni, és az intézkedést végző rendőr egyúttal nem intézkedett annak érdekében, hogy ezen ok miatt hatósági tanú a panaszos jelenlétében aláírja azt.

A panaszos kifogásolja, hogy több mint három órán keresztül bent tartották, meglátása szerint csak azért, mert nem tudták eldönteni, hogy mi alapján állították elő, mivel indokolják azt. Az intézkedést vezető rendőr például több mint fél órát telefonált valakivel – kiment az udvarra, amit a panaszos az ablakból látott – és tanácsot kért, hogy mit írjon a jelentésbe.

A panaszos otthon vette észre, hogy a lefoglalási jegyzőkönyvön, annak fejlécén tulajdon elleni szabálysértés szerepel, tehát ezen szabálysértés elkövetése miatt állították elő és foglalták le a kameráját. A panaszos meglátása az, hogy ilyen szabálysértést nem követett el, nem valósított meg.

A panaszos előállításáig a diktafonja be volt kapcsolva, így a rendőri fellépésről és az ott történekről – így a polgármester cselekményéről, mely kapcsán a rendőrök nem intézkedtek – hangfelvétellel rendelkezik. Ezen hangfelvételt csatolja a Testület részére CD-lemezen.

Előadja továbbá a panaszos azon sérelmét is, hogy miután megtagadta az intézkedést végző rendőr azt, hogy – véleménye szerint – szabályosan és szakszerűen legyen lefoglalva a videokamera, a panaszos a szabadon engedése után átment a kapitányság másik épületébe és az ott lévő bűnügyiseknek bejelentést tett arról, hogy a videokamerát jogszerűtlenül és szakszerűtlenül foglalták le. Egyúttal közölte, hogy felmerült benne, hogy szándékosan azért történt ez, hogy valaki ezáltal bűncselekményt kövessen el (a kamerán lévő, feltehetően bűncselekmény elkövetését alátámasztó felvételt semmisítsen meg). A panaszos kérte sürgős, azonnali intézkedésüket. Mindezt jegyzőkönyv is rögzítette, melyet szintén csatolt a

panaszhoz. A panaszos előadása szerint a nyomozó ekkor a felettesét hívta telefonon, aki arra adott utasítást, hogy ne tegyenek lépést arra, hogy a rendőrség másik épületében borítékban lévő kamerát felkutassák és biztonságos módon kerüljön az tárolásra. Reggel a panaszos ismét a kapitányságra ment és a nyomozó osztály vezetőjét – aki előző este arra adott utasítást, hogy ne tegyenek lépést a panaszos bejelentése kapcsán – személyesen felkereste és kérte az intézkedését a kamera lefoglalása kapcsán. Egy idő után ez a rendőr megjelent újra, kezében a panaszos kameráját tartalmazó borítékkal és közölte, hogy megnézte a jogszabályokat és minden rendben történt a lefoglalás körül. A panaszos ezt fenntartással fogadta, egyben kérte, hogy a jelenlétében nyissák fel a borítékot és a rajta lévő felvételek jegyzőkönyvezve legyenek. Ezen kérését a rendőr megtagadta. Ezen előbbi megállapításai és döntése ellen a panaszos panasszal élt, melyet ugyancsak csatolt ezen panaszához.

A panaszos kéri, hogy a Testület az előadottakat vizsgálja ki, mert véleménye szerint az előállítása által alapjogokat/jogszabályokat sértett az M. városi rendőrség.

2) A panaszos által csatolt igazolás szerint a panaszos 2011. április 27-én 15 óra 20 perctől 18 óra 30 percig személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedés foganatosítása miatt az M. városi Rendőrkapitányság épületében tartózkodott.

3) A panaszos által a kamera lefoglalásáról rendelkező határozat szerint a panaszossal szemben indult „tulajdon elleni szabálysértési ügyében” a rendőr által a helyszínen elvett és a feljelentéssel egyidejűleg a rendőrségre bevitt videokamera, amellyel a szabálysértést elkövették – lefoglalásra került.

A indokolás szerint a rendőrség 2011. április 27-én 15 óra 10 perckor megjelent a M. Polgármesteri Hivatalnál, mivel a polgármester bejelentést tett, hogy egy személy a hivatal épületében jogosulatlanul videofelvételeket készít, ami a 23/1998. (XI. 20.) önkormányzati rendelet 3. számú melléklet VI. fejezetébe ütközik. A panaszost többször a „Törvény nevében” szavak előrebocsátásával felszólították, de ennek nem tett eleget, tovább kamerázott és kijelentette, hogy ezt addig folytatja, amíg elő nem állítják szabálysértés továbbfolytatása miatt. Többszöri felszólítás után közölték a panaszossal, hogy testi kényszert fognak alkalmazni és megbilincselik. A bilincselés után a panaszos a rendőrautóig kiabált, majd sérülésmentesen előállították az M. városi Rendőrkapitányságra. A kamera lefoglalása – a határozat szerint – a szabálysértésekről szóló törvény alapján, mint tárgyi bizonyítási eszköz szükséges, mivel a kamerán lévő felvétel bizonyítja a szabálysértés elkövetését, valamint a továbbfolytatás tényét. A lefoglalt tárgy egy SonyVario Tessar típusú videokamera, egy darab akkumulátorral (külső memória kártyát nem tartalmaz). A határozat rögzíti, hogy a kamera bal oldala sérült volt a lefoglaláskor, mely fényképen rögzítve lett.

4) A panaszos által a lefoglalás miatt másnap tett bejelentést az M. városi Rendőrkapitányság jegyzőkönyvben rögzítette. E szerint a panaszos azért jelent meg, mivel panaszt szeretett volna tenni, mert előző napon az M. városi Rendőrkapitányság előállította és előállítása kapcsán lefoglalták a videokameráját. Ennek kapcsán bejelentést tett, melyben előadta a sérelmét és kérte a rendőrség fellépését. Akkor a rendőri intézkedés elmaradt. Ezért reggel ismét megjelent az M. városi Rendőrkapitányságon és személyesen a Bűnügyi Osztály vezetőjét kereste. Ismét előadta, hogy fennáll az, hogy jogszerűtlenül és szakszerűtlenül foglalták le a videokamerát és kérte ismét a rendőrség fellépését, hogy ne hogy az előbb említett okból a videokamerán található – feltehetőleg bűncselekményt bizonyító – felvételek eltűnjenek a kameráról. A Bűnügyi Osztály vezetőjének tudomása volt a panaszos bejelentéséről. A panaszos kérte, hogy járjon el, hogy a szakszerűtlenül lefoglalt kamera olyan módon legyen

lefoglalva, hogy ahhoz esetlegesen illetéktelen személyek észrevétlenül ne nyúlhassanak hozzá. A Bűnügyi Osztály vezetője be is szerezte a kamerát tartalmazó borítékot, de azt közölte a panaszossal, hogy ez teljesen jogszerűen és szakszerűen van lefoglalva és megtagadta azt, hogy a panaszos aláírja a borítékot. Utána a panaszos kérte a Bűnügyi Osztály vezetőjét, hogy ellenőrizték le, hogy mi van a kamerán és az jegyzőkönyvvezve legyen, azonban a Bűnügyi Osztály vezetője ezt elutasította. Emiatt tesz most panaszt, mert szeretne volna, hogy mindez jegyzőkönyvvezve legyen, melyhez tudomása szerint joga lett volna, de a Bűnügyi Osztály vezetője ebben megakadályozta.

5) A panaszos csatolta az ügyében felvett, az „eljárás alá vont személy meghallgatásáról” szóló jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyv rögzíti, hogy annak felvételére a panaszossal szemben szabálysértés miatt indított eljárásban 2011. április 27. napon 15 óra 48 perckor megkezdett meghallgatáson került sor. A jegyzőkönyv jobb felső sarkában szerepel, hogy annak tárgya: „előállítás, szab. tov.”. A jegyzőkönyv tartalmazza, hogy a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. tv. (továbbiakban: Sztv.) 66. § (3) bekezdése alapján figyelmeztetik a panaszost, hogy eljárás alá vont, ezért nem köteles vallomást tenni. A vallomás tételét a meghallgatás alatt, illetve az eljárás során bármikor megtagadhatja. Az Sztv. 66. § (4) bekezdése alapján a vallomás megtagadása az eljárás folytatását nem akadályozza, de a védekezésnek erről a módjáról lemond. Amit mond, az bizonyítékként felhasználható.

A jegyzőkönyv arra is felhívja a panaszos figyelmét, hogy az Sztv. 47. § (2) bekezdése alapján, mint eljárás alá vont személy jogosult megismerni, hogy milyen cselekmény miatt, milyen tények és bizonyítékok alapján folyik a szabálysértési eljárás. Az Sztv. 47. § (3) bekezdése alapján, az eljárás valamennyi szakaszában az eljárás résztvevőihöz kérdést intézhet, észrevételeket, indítványokat tehet, a szabálysértési hatóságtól felvilágosítást kérhet. Az Sztv. 47. § (4) bekezdése alapján az ügy iratait megtekintheti az eljárás bármely szakaszában, azokról másolatot kérhet. Figyelmeztetik továbbá a panaszost, hogy a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 235. § alapján, aki más szabálysértési hatóság előtt szabálysértés elkövetésével hamisan vádol, valamint aki más ellen szabálysértésre vonatkozó koholt bizonyítékot hoz a szabálysértési hatóság tudomására, a hamis vád vétségét követi el, amit a törvény büntetni rendel.

A panaszos erre úgy nyilatkozott, hogy a jogaira történt figyelmeztetést megértette, kijelentette, hogy a vallomás megtagadásának jogával nem él, vallomást kíván tenni. A panaszos kijelentette azt is, hogy az ügyben keletkezett iratokat megismerte, de a szabálysértés elkövetését nem ismerte el.

A panaszos vallomásában elmondta, hogy a tárgybéli napon M. Város Polgármesteri Hivatalába 14 óra 50 perckor érkezett. A bejáratnál bekapcsolta a videokameráját és felvételt készített. Felment a lépcsőn és az előtérben várta a bekapcsolt kamerával a képviselőket, hogy interjút készítsen a bizottsági ülésen résztvevőkkel. A bizottsági őr közölte vele, hogy nem szabad kamerázni, de a panaszos azt válaszolta, hogy „az ombudsman jelentése mást mondott neki”. A rendőrség kiérkezéséig tovább kamerázott, interjút próbált készíteni több képviselővel, de nem válaszoltak. Majd megérkezett a rendőrség és az intézkedést vezető rendőr önkormányzati rendeletre hivatkozva szintén felszólította, hogy a kamerázást fejezze be. A panaszos közölte, hogy ez a rendőrségre nem vonatkozik, a rendőrség intézkedését nem alapozza meg és amennyiben mégis korlátozzák, abban az esetben a sajtószabadságot sértik és alkotmányos jogaiban korlátozzák. Az intézkedő rendőr ezután is felszólította a tevékenység abbahagyására, melyre nem volt hajlandó. Ekkor az intézkedést vezető rendőr elvonult, kikerült a panaszos látóköréből (a panaszos véleménye szerint a kapitánnyal beszélt), ez

hosszabb ideig eltartott. Visszatérve a panaszos előállításáról döntött, mivel tevékenységét nem volt hajlandó abbahagyni.

A hatóság tagjának kérdéseire a panaszos az alábbi válaszokat adta:

- Kérdés: Mondott ön olyat, hogy addig folytatja amíg elő nem állítjuk?
- Panaszos: Igen, ezt arra értve, hogy csak ebben az esetben hagyom abba a kamerázást, mivel véleményem szerint a sajtószabadság és az alkotmányos alapjog lehetőséget adnak a kamerázásra (sajtó engedéllyel rendelkezem).
- Kérdés: A rendőr által felolvasott önkormányzati rendeletet megértette?
- Panaszos: Természetesen, tudtam is róla, de az alkotmányellenes és jogsértő, ezért nem is vettem magam alá.
- Kérdés: Ha egy jogszabállyal nem ért egyet, akkor az nem vonatkozik Önre?
- Panaszos: Amennyiben egy rendőri intézkedésnél is a helyszínen megállapítható, hogy az jogsértő, akkor az intézkedés alá vont azt megtagadhatja.
- Kérdés: Kíván-e egyebet elmondani?
- Panaszos: „Szabadságot Budaháznak!”

A jegyzőkönyvet 16 óra 19 perckor zárták le.

6) A panaszos egy későbbi időpontban a panasz kiegészítéseként megküldte P. Megyei Jogú Város Közgyűlésének Címzetes Főjegyzője által hozott határozatot a panaszos szabálysértési ügyében. Panaszát azzal egészítette ki, hogy a határozat tanúsítja, miszerint a vele szemben történt rendőri intézkedés minden jogalapot nélkülözött, jogtalanul vonták intézkedés alá, jogtalanul bilincseltek meg, jogtalanul foglalták le a videokameráját és jogtalanul tartották fogva hosszú ideig.

A határozat rendelkező része kimondja, hogy a panaszos ellen adatvédelmi szabálysértés miatt indult eljárást az Sztv. 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján a hatóság megszünteti. A határozat indokolása szerint M. Város polgármestere 2011. április 27-én a délutáni órákban az M. városi Rendőrkapitányságtól rendőri intézkedést kért, ugyanis egy személy (a panaszos) a feljelentés szerint a Polgármesteri Hivatalban jogosulatlanul videofelvételeket készített. A feljelentés tanúsága szerint ezzel a panaszos megszegte M. Város Önkormányzatának a 23/1998. (XI.20.) számú önkormányzati rendelete 3. számú mellékletének VI. fejezetét. Figyelemmel arra, hogy a panaszos és az M. városi Önkormányzat között több bírósági per van folyamatban, így M. Város Jegyzője a Baranya Megyei Kormányhivaltól eljáró hatóság kijelölését kérte. A B. Megyei Kormányhivatal P. Megyei Jogú Város Jegyzőjét jelölte ki az eljárás lefolytatására. A feljelentésben megjelölt önkormányzati rendelet M. Város Önkormányzatának és szerveinek szervezeti és működési szabályairól szól, a rendelet meghivatkozott 3. számú mellékletének VI. fejezete pedig M. Város Polgármesteri Hivatal köztisztviselőinek etikai kódexe.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 26. § b) pontja szerint, aki az érintettet a személyes adatok védelméhez, illetőleg a közérdekű adatok nyilvánosságához való jogának gyakorlásában akadályozza 60 000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható. A jogszabály magyarázata szerint személyes adat: a meghatározott természetes személlyel kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. Közérdekű adat: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, a személyes adat fogalma alá nem eső adat.

Az Sztv. 84. § (1) bekezdés a) pontja szerint a szabálysértési hatóság az eljárást határozattal megszünteti, ha a cselekmény nem szabálysértés.

Az egyes szabálysértésekről szóló Korm. rendelet 26. §-ának b) pontjában meghatározott cselekmény elkövetője a közérdekű adatot kezelő állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint egyéb közfeladatot ellátó szerv tagja, dolgozója, vagy más, közfeladatot ellátó személy. Ami – figyelemmel, hogy a panaszos nem állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint egyéb közfeladatot ellátó szerv tagja, dolgozója, vagy más közfeladatot ellátó személy – így az adatvédelmi szabálysértés elkövetője sem lehet, így azon tevékenységével, hogy a M. Polgármesteri Hivatalban videózott, nem valósított meg szabálysértést, ezért ellene szabálysértés hiányában az eljárást a rendelkező rész szerint megszüntetik.

7) A panaszos a Testülethez 2011. november 16-án panaszának egy újabb kiegészítését küldte meg, egyúttal mellékelte ahhoz a panasz alapjául szolgáló események során készített videofelvételt. A panaszos a videofelvételen rögzített eseményekkel kapcsolatban az alábbiakra hívta fel a Testület figyelmét.

- A felvételen 04.17-kor jelennek meg a rendőrök. 04.30-kor az intézkedést vezető rendőr intézkedés alá vonja a panaszost és a személyi igazolványát kéri. Szabálysértés elkövetésével „vádolja meg” a panaszost, de kérdésre nem mondja el, hogy milyen szabálysértést is követett el.
- 05.13-nál a rendőr elmegy a panaszos személyi igazolványával és vélhetően bediktálja az ügyeletre az adatait, hogy nem áll-e körözés alatt. A panaszos a rendőrség ezen lépéseit sérelmezi és kéri ebben a Testület állásfoglalását.
- 06.10-kor a felvételen a polgármester a panaszost „a rendőrség jelenlétében bűncselekmény elkövetésével vádolja meg”.
- 06.48-kor a felvételen látható, hogy oldalról egy kéz ráüt, megüti a kamerát, amely emiatt le is állt. A kéz – a panaszos állítása szerint – egy másik önkormányzati képviselőé volt.
- 06.49-kor a polgármester hatalmasat üt a kamerára (miközben az is látható, hogy a kamera újra lett indítva a képviselő korábbi ütése miatt). Az ütés miatt később kiderült, hogy a kamera meg is sérült, kiszakadt belőle a beleágyazott márkajelzés. A már megküldött hangfelvételtől az is kiderül, hogy az ütés miatt a kamera nehezen indult el.
- 06.52-kor – a panaszos szerint – a felvételen az látható, hogy az intézkedő rendőr mindennek a tanúja volt, tanúja kellett legyen (rendőr ruházata látható a felvételen bal oldalt és a hangja is hallható), mégsem lépett fel a garázdaság bűncselekményének gyanúját megalapozó cselekmény elkövetőjével szemben. A panaszos a rendőrség ezen lépéseit is sérelmezi és kéri ebben a Testület állásfoglalását.
- 07.53-kor a felvételen a polgármester ismét bűncselekmény elkövetésével „vádolja meg” a panaszost az intézkedést végző rendőrök előtt.
- 07.38-kor a polgármester ismét a rendőröket „agitálja”, hogy azok akadályozzák meg a panaszos sajtótevékenységét, videokamerázását. A panaszos felhívja a figyelmet arra, hogy a rendőr 10.56-ig mégsem lép fel a panaszossal szemben és – véleménye szerint – észrevehető a felvételtől az is, hogy az intézkedést vezető rendőr tudja, hogy ezen önkormányzati rendelet alapján nekik intézkedési jogkörük nincs.
- 08.55-kor kérdésre az intézkedést vezető rendőr elmondja, hallotta mikor a panaszos szóvá tette, hogy ráütöttek a kamerájára, de – a panaszos szerint – letagadja azt, hogy mást látott vagy hallott volna. Utóbbi állításait a panaszos szerint a video-, illetve a hangfelvétel cáfolja. Már az a tény, hogy a panaszos segítségkérését hallotta: „Nem

látta a rendőrség azt, hogy a polgármester rá üt a kamerámra?!”, a panaszos véleménye szerint megalapozta az intézkedési kötelezettséget részéről (mivel bűncselekmény gyanúja merült fel), de ezt elmulasztotta és a későbbiekben sem tett lépést, hogy a cselekmény felderítve legyen (a videón lévő csatolt felvétel helyszínen való megtekintésével azonnal feltárható lett volna).

- 10.56 perckor az intézkedést vezető rendőr észleli (lehet hallani a felvételen is, hogy jönnek a folyosón), hogy jön a polgármester. A panaszos érdekesnek tartja, hogy ekkor a rendőr felszólítja a törvény nevében, hogy a jogellenes cselekményt hagyja abba. Arra is figyelmezteti, hogy mivel a cselekményt nem hagyja abba, testi kényszert fog vele szemben alkalmazni. A felvételen – véleménye szerint – világosan kiderül, hogy a valóságban ez a felszólítás nem a panaszosnak szólt, hanem a rendőr a polgármesternek „tetszelgett vele”, hiszen ezen fellépése az intézkedést vezető rendőrnek addig tartott, míg a polgármester a tanácsterembe be nem ment (lehet hallani a felvételen, hogy becsukódik mögöttük az ajtó). Az intézkedést végző rendőr a kamerát ugyan kivette ekkor a panaszos kezéből (letette egy mellettük lévő székre), de más cselekményt vele szemben nem hajtott végre, pedig előtte közölte, hogy intézkedni fog. Amint a polgármester már nem volt jelen (miután bement a terembe) az intézkedést vezető rendőr abbahagyta a panaszossal közölt intézkedést, nem hajtotta azt végre. Ezzel – a panaszos szerint – sokadszor és egyértelműen bizonyították azt, hogy az M. városi rendőrkapitányság vezető beosztású rendőrei polgármesteri befolyás alatt állnak, cselekszenek és nem a jogszabályok szerint járnak el.
- 11.29-kor látható, hogy a panaszos újra felvételt készít a kamerájával (egyszerűen felvette a székről és újraindította azt). Az intézkedést vezető rendőr ugyanis elvonult és hosszú időn keresztül beszélt – a panaszos szerint – vélhetően a felettesével, hogy akkor mit is csináljon (holott előtte, mikor a polgármester megjelent és ameddig jelen volt közölte, hogy mit fog tenni, de azt mégsem tette meg). Majd megjelent ismét és közölte a panaszossal, hogy a cselekményével szabálysértést valósít meg (a panaszos közbeveti, hogy azóta kiderült, hogy a cselekményére „ráhúzott” szabálysértést nem valósította meg, nem is valósíthatta meg) és ezért előállítják az M. városi Rendőrkapitányságra. A kapitányságon több mint három órán keresztül bent tartották – a panaszos meglátása szerint csak azért, mert nem tudták eldönteni, hogy mi alapján állították elő, mivel indokolják azt. Az intézkedést vezető rendőr százados több mint fél órát telefonált akkor valakivel (kiment az udvarra, amit a panaszos az ablakból látott) és a panaszos szerint minden bizonnyal tanácsot kért, hogy mit is írjon a panaszos papírjára előállítási okként. Azóta a Testületnek a panaszos által elektronikus úton megküldött, P.Megyei Jogú Város Közgyűlése Címzetes Főjegyzőjének 12-12/2289/2011 számú határozata megállapította és világossá tette, hogy az amire az M. városi rendőrség hivatkozása előállítási okként történt (a 218/1999. (XII. 28) Korm. rendelet 26.§ b) pontjába ütköző szabálysértés) a panaszos nem valósította, nem is valósíthatta meg, mert azt csak állami vagy önkormányzati feladatot, valamint egyéb közfeladatot ellátó szerv tagja, dolgozója vagy más közfeladatot ellátó személy valósíthatja meg és így az adatvédelmi szabálysértést a panaszos egyáltalán nem valósíthatta meg. A rendőrség a helyszínen nem is ezen kormányrendeletre való hivatkozással állította elő a panaszost, hanem egy önkormányzati rendeletre hivatkozva, amely nem szabálysértési rendelet volt. A panaszos megjegyzi, hogy azt azóta az M. városi képviselőtestület azzá, tehát szabálysértési tényállássá tette. A panaszos szerint ezzel a rendőrségnek is tisztában kellett lennie, de mégis előállították, hiszen két nap múlva ugyan ezen tevékenységéért a Városházán ugyanazon rendőr nem intézkedett már vele szemben (ennek videofelvétele az FRPS/261/2/2011/Pan. számú ügyben megtalálható a Testületnél). Mindebből – a panaszos szerint –

egyértelműen kiderül, hogy az intézkedést vezető rendőr és a számára parancsot adó felettese tisztában volt azzal, hogy a panaszost jogtalanul állítják elő, mégis megtették ismét. A panaszos véleménye szerint a felvétel és az eset a többi előállítás mellett ismét azt bizonyítja, hogy az M. városi rendőrség „polgármesteri befolyásra, polgármesteri akarat szerint cselekszik és nem a jogszabályok szerint”.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, illetőleg megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, valamint a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját. Az M. városi Rendőrkapitányság vezetője összefoglaló jelentést készített, ami az alábbiakat tartalmazza:

a) A jelzett napon, 2011. április 27-én 15.00-órakor M. Város Polgármestere, országgyűlési képviselő bejelentést tett, hogy a Polgármesteri Hivatal épületében a panaszos ismételt videofelvételeket készít, annak ellenére, hogy tudomással bír arról, hogy ezt önkormányzati rendelet engedélyhez köti. A bejelentés alapján az M. városi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi- és Határrendészeti Osztályának vezetője, továbbá az osztály kiemelt főreferense jelent meg a helyszínen és kezdett intézkedést a panaszossal szemben, aki a tanácssterem előtt a folyósón videokamerával felvételeket készített.

A jelentés hivatkozik rá, hogy az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése alapján intézkedtek. Az intézkedés ténybeli alapját az adta, hogy a város polgármestere bejelentéssel élt, mely szerint a panaszos szabálysértést követ el. A kifejtettek okán – jelentés úgy foglal állást, hogy – a rendőri intézkedés indokolt volt, és az a hivatkozott jogszabályon alapult.

b) Az eljáró rendőr szóbeli meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy az intézkedést a napszaknak megfelelő köszönéssel kezdte meg, majd bemutatkozott, közölte az intézkedés okát és célját. Az összefoglaló jelentés megállapítja, hogy az intézkedő rendőrök eleget tettek az Rtv. 20. §-ában írt, a rendőr azonosítására vonatkozó rendelkezéseknek, egyenruhában látták el a szolgálati feladatot, amin a névkitűző és a szolgálati jelvény jól láthatóan el volt helyezve. Az eljáró rendőr az intézkedés megkezdésekor bemutatkozott, majd közölte az intézkedés okát, vagyis azt, hogy bejelentés érkezett, mely szerint a panaszos a fenti helyszínen szabálysértést követ el. Az intézkedés célja ez esetben tehát az esetleges szabálysértés tényének megállapítása, és annak megszüntetése volt.

c) Az összefoglaló jelentés szerint a rendelkezésre álló adatok alapján a panaszos magatartása egyértelműen felvetette a szabálysértés megalapozott gyanúját az alábbiak okán. M. Város Önkormányzatának szervei szervezeti és működési szabályzatáról szóló 23/1998. (XI. 20.) önkormányzati rendelet 3. számú melléklete VI. fejezete 1. pontjában foglaltak szerint: „*a hivatali ügyintézés során a polgárok személyes adatainak védelme, valamint a Polgármesteri Hivatalban dolgozó köztisztviselők és egyéb alkalmazottak személyes adatainak védelme érdekében engedély nélkül tilos a Polgármesteri Hivatal épületében videó- és fényképfelvétel készítése.*”

A jelentés szerint a hivatkozott önkormányzati rendelet e tilalom alól taxatívén kivételeket fogalmaz meg az alábbiak szerint.

„*E tilalom alól kivételt képez:*

- az akkreditált médiaszolgáltatók által a képviselő-testület és bizottsági üléséről készített felvételek, valamint
- egyedi kérelem alapján adott engedély. Az egyedi engedélyt - írásbeli kérelemre - a jegyző adja meg. A kérelemben meg kell jelölni a felvételkészítés célját, a felvételek tárolási idejét, valamint mellékelni kell az érintettek írásbeli hozzájárulását.”

Figyelemmel pedig arra, hogy a polgármester nyilatkozata szerint a panaszos sem a fenti időpontra vonatkozólag, sem korábban nem kapott a felvételkészítésre engedélyt, így cselekménye – a rendőrség megítélése szerint – a hivatkozott önkormányzati rendeletbe ütköző volt. A citált rendelkezés értelmében tehát a sajtó képviselői is csak akkreditáció után jogosultak az épületben felvételeket készíteni. A jelentés felhívja a figyelmet arra is, hogy az akkreditáció eljárását az M. városi Rendőrkapitányság éppúgy nem vizsgálta, és a parancsnok álláspontja szerint nem is vizsgálhatta, mint az eljárás tárgyát képező szabálysértés magasabb szintű jogszabállyal történő ütközését, ami engedélyhez köti az önkormányzati épületben folytatott kamerázást. Álláspontja szerint a hivatkozott szabálysértés önkormányzati rendeletben – tehát jogszabályban – van szabályozva, így a rendőrség csak annak betartására intézkedhet, normakontrollt nem gyakorolhat.

A jelentés rögzíti, hogy a panaszos a rendőri intézkedés megkezdésekor is folyamatosan kamerázott, vagyis a szabálysértés tényét az intézkedő rendőrök is észlelték, tehát az intézkedési kötelezettség a szabálysértés megszüntetésére a kiterjedést követően is fennállt.

d) A polgármester a kiterjedő rendőröket is tájékoztatta, hogy az önkormányzat a fent hivatkozott rendeletben engedélyhez köti az épületben történő felvételkészítést és tájékoztatta az intézkedőket arról is, hogy a panaszos nem rendelkezik ilyen engedéllyel sem magánszemélyként, sem sajtó képviselői minőségében. A kifejtettek alapján, tehát a jelentés arra hivatkozik, hogy a polgármester nem „győzködte” a rendőröket, hogy intézkedjenek a panaszossal szemben, mindösszesen tájékoztatást adott arról, hogy a panaszosnak nincs engedélyje a felvételek készítésére. Ebben a kérdéskörben az intézkedés során vita robbant ki a polgármester és az intézkedés alá vont panaszos között, azonban az eljáró rendőr a jelentése szerint és a kivizsgálás során végzett parancsnoki meghallgatás alapján sem észlelte a panaszos által közölt dulakodás tényét. Az intézkedő rendőr jelentése szerint a panaszos valóban azt kiabálta, hogy „Sz. megütötte a kamerámat”, azonban ezt az eljáró rendőr nem észlelte. A kifejtettek alapján tehát a rendőrök nem tettek és nem is tehettek kísérletet ennek megszakítására, mert nem észlelték a panaszos által előadott körülményt.

A jelentés rámutat, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint valószínűleg a panaszban írt azon állítás, mely szerint „A polgármester többször, egymás után, és egyik alkalommal olyan erősen ráütött a kamerámra, hogy megsérült. Az erős ütés után nehezen indult el újra...”, hiszen az intézkedő rendőr határozottan emlékezett arra, hogy a panaszos végig az arca előtt tartotta a kamerát, nem kellett tehát a kamerát újraindítania. A panaszos valóban „utasítani” akarta az intézkedő rendőröket, hogy állítsák elő a polgármestert, mert megütötte a kameráját, de figyelemmel arra, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint ilyen nem történt, értelemszerűen nem volt jogalap az egyébként országgyűlési képviselővel szembeni intézkedésre, előállításra. A felek között kialakult vita okán az eljáró rendőr felkérte a polgármestert, hogy hagyja el a helyszínt, aminek a polgármester eleget tett és a folyosóról nyíló egyik irodába távozott.

A rendőri jelentés megjegyzi, hogy a két fél között az elmúlt időszakban közel 80 eljárás volt/van folyamatban, melynek többségében a panaszos tesz feljelentést a polgármesterrel

szemben különböző hatóságoknál (Bíróság, Ügyészség, Rendőrség, Közigazgatási Hivatal, Egyenlő Bánásmód Hatóság, Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa, stb.).

e) A beszerzett tények ismeretében a parancsnoki kivizsgálás során megállapították azt is, hogy a panaszos a rendőri felszólításra nem volt hajlandó a szabálysértést befejezni, vagyis folyamatosan felvételeket készített, még akkor is ezt tette, amikor az intézkedő rendőr felolvasta számára a felvételek készítését tiltó önkormányzati rendeletet. A panaszos ekkori nyilatkozata szerint megértette a rendelet tartalmát, azonban úgy nyilatkozott, hogy azt nem hajlandó betartani, vagyis – a rendőrség álláspontja szerint – „tudatosan szembehelyezkedett a hivatkozott normával”.

f) A Testület azon kérdésére, hogy van-e dokumentálható nyoma annak, miszerint a panaszossal valamikor közölték, hogy milyen szabálysértést követett el, illetve folytatott tovább – a rendőrség a következő választ adta. A rendőrség álláspontja szerint ennek dokumentált nyomát éppen a panaszosnak a Testülethez eljuttatott panaszlevele adja, hiszen a 2. oldal 2. bekezdésében a panaszos az alábbiak szerint fogalmaz: „Az intézkedést vezető rendőr ezek után egy önkormányzati rendeletre hivatkozott, hogy az épületben rendelet tiltja a videokamerázást és hogy az csak az akkreditált sajtónak engedélyezett. Ezt a rendeletet fel is olvasta nekem”. Mivel a panaszos a szabálysértés megszüntetésére történő felszólításnak nem tett eleget az intézkedő rendőrök arról döntöttek, hogy nevezettel szemben szabálysértési eljárást kezdeményeznek, ezért igazolásra szólították fel a szabálysértés elkövetésével megalapozottan gyanúsítható panaszost, melynek során nevezett átadta a személyi azonosító igazolványát, továbbá a lakcímkártyáját.

g) Az igazoltatás jogszerűségével kapcsolatosan az alábbi megállapításokat teszi a rendőrség. A hatályos rendelkezésekből (Rtv. 29. §) és a kivizsgálás során ismert történeti tényállásból – a jelentés szerint – megállapítható, hogy az igazoltatás jogszerű volt, hiszen a panaszossal szemben felmerült a szabálysértés elkövetésének megalapozott gyanúja. Tekintettel azonban arra, hogy az intézkedő rendőr nyilatkozata szerint a személyi igazolványon túl, a lakcímkártyát is átadta a panaszos, így részletes vizsgálat tárgyává tette a parancsnok az intézkedés ezen mozzanatát. A rendelkezésre álló adatok és az intézkedő rendőrök nyilatkozata alapján ugyanakkor azt állapítja meg, hogy az intézkedő rendőr nem kérte a panaszos lakcímkártyáját, hanem a panaszos azt az igazolványával együtt önként adta át. A kifejtettek miatt nem sérült az Rtv. fent elemzett rendelkezése.

h) Mindezek miatt – különös tekintettel arra, hogy az intézkedés eredményes befejezésére más mód nem volt, hiszen a szabálysértés elkövetését a panaszos nem volt hajlandó befejezni – az intézkedő rendőrök a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata alapján az M. városi Rendőrkapitányság Szent István utcai objektumába előállították. Az intézkedés alá vont személlyel ekkor az intézkedők közölték az előállítás tényét, és ismételten felszólították a kamera kikapcsolására. A panaszos a személyes szabadságot korlátozó intézkedés kilátásba helyezése során sem volt hajlandó a szabálysértést megszüntetni, így az eljáró rendőr vele szemben testi kényszert alkalmazott, ennek során „leszorította a panaszos kezét és kikapcsolta a kamerát”. A panaszossal szemben ruházat átvizsgálására került sor, majd előre testhelyzetben bilincselés történt és az előállítása ilyen módon került végrehajtásra.

A jelentés hangsúlyozni kívánja, hogy a parancsnoki kivizsgálás során – hatáskör hiánya miatt – nem volt lehetőség az intézkedés alapjául szolgáló szabálysértés elbírálására (sőt számos eljárási cselekmény végrehajtása nélkül ez erősen aggályos is lenne), azonban az a rendelkezésre álló adatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy az intézkedés során a

szabálysértés megalapozott gyanúja végig fennállt. Egyébiránt a panaszos a későbbi meghallgatásán – az eljáró rendőr jelentése szerint – elismerte a szabálysértés elkövetését, amit azzal magyarázott, hogy véleménye szerint az egy „illegitim” szabálysértés.

Tekintettel arra, hogy az Rtv. 33.§ (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata rögzíti, hogy „*A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja...*” és a fent vázoltak szerint a szabálysértés megalapozott gyanúja fennállt, a panaszos a szabálysértést a rendelkezésre álló adatok szerint a rendőri felszólítás ellenére is folytatta, így az előállítása jogszerű volt. A jelentés szerint vizsgálatot érdemelt az is, hogy a hivatkozott törvényhely csak lehetőségként biztosítja az előállítást, mint jogi eszközt, vagyis hogy feltétlenül szükséges volt-e a személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedés végrehajtása. E tárgykorben a jelentés megállapította, hogy az intézkedő rendőrnek a megkezdett intézkedést minden esetben eredményesen be kell fejeznie. A vizsgált cselekmény megszüntetése sem figyelmeztetés, sem tájékoztatás, sem kioktatás, sem felszólítás ellenére nem vezetett eredményre, így amennyiben nem kerül sor az előállításra, a panaszos a szabálysértést kétségtelenül tovább folytatja, vagyis az intézkedés nem éri el a célját, eredménytelen maradt volna. A kifejtettek miatt – a jelentés megállapítja, hogy – az előállítás nem csak jogszerű, de arányos is volt.

A kivizsgálás megállapításai alapján kiemeli a jelentés azt is, hogy a panaszossal szemben a hivatkozott szabálysértés megalapozott gyanúján túl, felmerül a 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szabs. r.) 40/A. § (1) bekezdésébe ütköző és minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés megalapozott gyanúja is, hiszen – többek között – ezen magatartása vezetett az előállításához. A jelzett szabálysértés megalapozott gyanújával kapcsolatban az intézkedők eljárást nem kezdeményeztek.

i) Ezt követően a parancsnoki jelentés vizsgálat tárgyává tette a ruházat átvizsgálásának jogszerűségét, mellyel kapcsolatban az alábbiakat állapította meg. Az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján, figyelemmel arra, hogy a panaszossal szemben felmerült a szabálysértés elkövetésének megalapozott gyanúja, a ruházat átvizsgálás ugyancsak jogszerű volt.

j) A bilincselés jog- és szakszerűségének kérdésében a kivizsgálás során az alábbiakat állapította meg a jelentés. A rendőri jelentések fényében a bilincs alkalmazásának jogi lehetőségét az Rtv. 48. § c) pontja és a d) pontja adta, mely szerint „*A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy c) szükségének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére érdekében*”.

A rendelkezésre álló iratok szerint a panaszos a szabálysértést a felszólítás ellenére sem volt hajlandó befejezni, nem tette le és kapcsolta ki a nála lévő kamerát, azt testi kényszerrel kellett tőle elvenni. A kifejtettek miatt az ellenszegülés megtörésének megléte megállapítható. Figyelemmel továbbá arra, hogy nevezettel szemben kényszerintézkedés elrendelésére került sor, a szökésétől is alappal lehetett tartani.

Az intézkedő rendőrök nyilatkozataiból kitűnik, hogy a panaszos az intézkedés során végig arrogáns magatartást tanúsított, majd az előállítása során folyamatosan kiabált, hogy „AVH, Diktatúra, Szekó birodalma, Rendőrállam”, sőt az eljáró rendőr jelentése szerint egyre jobban „felhúzta” magát – így a parancsnok álláspontja szerint joggal lehetett tartani nevezett támadásától is. Ezt igazolja az eljáró rendőr írásos jelentése, mely szerint az intézkedés alá vont egyre agresszívebb viselkedése miatt úgy döntött, hogy „amíg a panaszos nem nyugszik

meg, addig bilincsben marad, és közvetlen őrzéssel biztosítja elhelyezését, nem helyezi el előállító helyiségbe”.

A bilincs alkalmazását – mindezek alapján – a parancsnoki jelentés jogszerűnek és szakszerűnek minősíti, azonban a kivizsgálás során megállapította, hogy bár az eljáró rendőr az írásos jelentésében rögzíti, hogy a személyes őrizet bilincsben történő biztosítására azért került sor, hogy az intézkedés alá vont „nehogy kárt tegyen magában”, ennek ellenére a személyes szabadság korlátozásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült jelentésben nem került feltüntetésre az Rtv. 48. § a) pontja, mely szerint a „*rendőr bilincset alkalmazhat, önkárosítás megakadályozására*”.

k) Az előállítás időtartamát illetően a jelentés az alábbiakra tér ki.

A panaszos előállítása 2011. április 27-én 15 óra 20 perctől 18 óra 30 percig tartott, amely sérülést nem okozott. Figyelemmel arra, hogy az intézkedés során 3 óra 10 perc alatt sor került nevezett rendőrségi épületbe történő előállítására, az azzal kapcsolatos iratok elkészítésére (jelentések) nevezett jogairól történő tájékoztatására, az általa megjelölt személy kiértesítésére, az eljárás alá vont minőségben történő jegyzőkönyvi meghallgatására és késedelmet nem tűrő cselekményként a tárgyi bizonyítási eszközt képező videokamera lefoglalására, a fenti időtartam a rendőrség álláspontja szerint nem indokolatlan hosszúságú.

l) Az alkalmazott kényszerítő eszköz vonatkozásában a jelentés megállapította, hogy azt az intézkedők 2011. április 27-én 15 óra 20 perctől 16 óra 20 percig alkalmazták, ami sérülést nem okozott. A rendőri jelentések alapján a rendőrségi objektumba történő beszállítás időtartamán túl való alkalmazást nevezett agresszív, erőszakos magatartása tette indokoltá, ami olyan mérvű volt, hogy az osztályvezető nevezett önkárosításának megakadályozása érdekében a személyes őrzéssel történő biztosításról döntött. A jelentés ismételten hangsúlyozza, hogy bár az intézkedő rendőr részletes jelentésében a fenti kitétel szerepel, azonban ennek jogi hivatkozása nem szerepel a kényszerítő eszköz használatáról készült jelentésben. Bár a jogszabályi hivatkozás hiányzik, a bilincs alkalmazásának jogi lehetősége adott volt, így a kényszerítő eszköz alkalmazásának időtartama a kívánt céllal arányban állt. Ezt támasztja alá, hogy miután nevezett megnyugodott, a bilincs alkalmazása megszüntetésre került annak ellenére, hogy az előállítása további 2 órát még tartott.

m) Az előállítás vonatkozásában a jelentés vizsgálta a panaszos panaszjogának érvényesülését, mellyel kapcsolatban az alábbi megállapításokat tette. A panaszos az előállítása során egy jogvédő kiértesítését kérte a vele szemben alkalmazott személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedésről. A kiértesítés a rendelkezésre álló adatok szerint 17 óra 09 perckor mobil telefonszámra megtörtént.

A meghallgatott rendőrök nyilatkozata szerint a panaszos a panaszjogáról szóban tájékoztatva lett, majd külön írásban egy igazolás lett a részére átadva, ahol azok a szervezetek vannak feltüntetve, akikhez az intézkedéssel szemben panasszal lehet fordulni.

A rendelkezésre álló adatokra (rendőri jelentések, igazolási formanyomtatvány) továbbá arra a tényre figyelemmel, hogy a panaszos csak az M. városi Rendőrkapitányságon 3 panaszt, a Pécsi Nyomozó Ügyészségen büntetőfeljelentést, továbbá a Független Rendészeti Panasztestületnél ugyancsak panaszt tett, így megalapozottan feltehető, hogy a panaszjogáról szóló tájékoztatást megkapta, megértette. A fentiek miatt az előállításhoz kapcsolódó panaszjogról történő tájékoztatás – a jelentés megállapítása szerint – érvényesült.

n) A parancsnoki kivizsgálás során a jelentés szerint vizsgálták a panaszossal szemben az előállítást követően végrehajtott eljárási cselekményeket, mellyel kapcsolatban az alábbi megállapítást teszi a parancsnok.

A kivizsgálás során megállapította, hogy helyesen jártak el az intézkedő rendőrök akkor, amikor 2011. április 28. napján a fenti normasértéssel kapcsolatban tett szabálysértési feljelentést a keletkezett iratokkal és a lefoglalt videokamerával együtt, az eljárás lefolytatása végett megküldték M. Város Jegyzőjének. Ezt alapozza meg, hogy a hivatkozott önkormányzati rendelet megsértése kapcsán, mint önkormányzati szabálysértés M. Város jegyzője rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel.

Ebből kifolyólag azonban a vizsgálat során a parancsnok megállapította, hogy az eljáró rendőr által végzett meghallgatás, melynek során jegyzőkönyvi formában, mint eljárás alá vont személyt hallgatta meg a panaszost – hatáskör hiányában végezte. A fenti cselekmény halaszthatatlan voltát a rendelkezésre álló adatok nem támasztják alá, vagyis ezen esetben a késedelem veszélyére alappal nem lehet hivatkozni. Az említett formai hiba azonban a szabálysértési hatóság által történő ismételt meghallgatással orvosolható, így az eljárás eredményes lefolytatását nem veszélyeztette. A panaszos sérelmére a meghallgatás érdeksérelmet nem okozott. A jegyzőkönyvi meghallgatásra az sem teremtett alapot, hogy az eljáró rendőr nyilatkozata szerint a panaszos határozott kérésére történt az ügyben a meghallgatása, mert nevezett csak akkor kezdett el megnyugodni, amikor ígéretet kapott a meghallgatásra. Ez esetben a meghallgatást rendőri jelentés formájában lett volna célszerű végrehajtani.

A kivizsgálás során a parancsnok megállapította azt is, hogy a kamera lefoglalása ugyancsak szakszerűtlen az alábbiak okán. A rendelkezésre álló iratokból megállapította, hogy az intézkedést foganatosító rendőr az egyes szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 80. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozva lefoglalást eszközölt, a panaszos által elkövetett szabálysértést bizonyító, így tárgyi bizonyítási eszközt képező videokamera vonatkozásában. Ezzel szemben, a citált törvényhely az alábbiak szerint rendelkezik *„A szabálysértési hatóság lefoglalhatja azt a dolgot, amely tárgyi bizonyítási eszköz”*. A fentiekből kitűnik, hogy bár a lefoglalás jogalapja fennáll, azonban azt csak és kizárólag a szabálysértési hatóság végezheti és a vizsgált esetben az M. városi Rendőrkapitányság nem szabálysértési hatóságként járt el.

A szabálysértési eljárás során lefoglalt és elkobzott dolgok kezeléséről és értékesítéséről szóló 39/2009. (XII. 22.) PM rendelet, melynek 1. § (2) bekezdése értelmében *„ha a dolog biztonságos megőrzése indokolja, a dolog jegyzőkönyv felvétele mellett visszatartható. Ilyen esetben azonban a visszatartást végző szervnek az iratok megküldésével haladéktalanul intézkednie kell a szabálysértési hatóság felé a lefoglalás elrendelése érdekében”*. Nem kétséges, hogy a hivatkozott videokamera a szabálysértési eljárás során tárgyi bizonyítási eszközt képez, így az eljáró rendőrnek a lefoglalással szemben a kamera visszatartásáról kellett volna intézkednie, melyre jegyzőkönyvi formában kellett volna sort kerítenie, ezzel biztosítva, hogy a szabálysértési hatóság a kamerát az eljárása során esetlegesen le tudja foglalni.

A kivizsgálás során a parancsnok azt is megállapította, hogy a lefoglalási határozat azon túl egyébként, hogy jogszabálysértő (jegyzőkönyvi visszatartásról kellett volna intézkedni), tartalmában szakszerűtlen, hiszen a rendelkező részben tulajdon elleni szabálysértés került okként feltüntetésre és ezen törvényhely került rögzítésre az alkalmazott jogszabályok között.

Figyelemmel arra, hogy a fenti intézkedés jogszabálysértő, így ennek orvosolására intézkedett a szabálysértési eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező szerv felé.

A jelentés megjegyzi, hogy a lefoglalt videokamera egyébként 4 rendőr előtt egy borítékba került elhelyezésre, melyet az eljáró rendőr lezárt, hivatalos körbélyegzővel látott el, majd a lezárt részt aláírásával hitelesítve akadályozta az illetéktelen felbontást. A parancsnok álláspontja szerint, bár a lefoglalást szenvedő által történő aláírást a szabálysértési joganyag nem teszi kötelezővé, ennek ellenére nem akadályozta volna az eljárás lefolytatását ez a mozzanat. Véleménye szerint – különös tekintettel arra, hogy a lefoglalást szenvedő által történő hitelesítésre jogszabályi rendelkezés nincs – az alkalmazott megoldás kellő garanciát teremtett a felvételek hiteles megőrzésére. Ugyanezen kitételek állapíthatók meg a hatósági tanú alkalmazása tekintetében is.

o) A panaszos az intézkedés ellen az M. városi Rendőrkapitányságon panaszt tett, ebből kifolyólag 2011. április 29. napján parancsnoki kivizsgálást rendeltek el és hajtottak végre. A kivizsgálás során megállapítást nyert, hogy az intézkedés megkezdése jogszerű volt, ugyancsak jogszerűen került sor a panaszos igazoltatására, előállítására, a ruházat átvizsgálás és a bilincselés alkalmazására. A panaszos a panaszjogairól történő tájékoztatást megkapta. Mindezeket túl azonban az elvégzett eljárási cselekmények, úgymint a kamera lefoglalása és a panaszos eljárás alá vont személyként történő meghallgatása kellő jogalap nélkül történt. A kifejtettek okán a parancsnok az intézkedést foganatosító rendőr százados ellen, szakszerűtlen munkavégzés miatt fegyelmi eljárást rendelt el, melynek lefolytatása folyamatban van.

III.

A Testület a panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott rendőrségi dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a rendőrség intézkedési kötelezettségét, a panaszos igazoltatásának, átvizsgálásának és előállításának, valamint a kényszerítő eszközök (testi kényszer, bilincs) alkalmazásának jogszerűségét és indokoltságát, illetve a panaszos által sérelmezett, általa részrehajlónak tartott eljárást.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) a 2. §-ának (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz, az 55. § (1) bekezdése szerinti személyes szabadsághoz és személyi integritáshoz, az 59. §-ának (1) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez, valamint az 57. §-ának (5) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát.

1) Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),
esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos hangsúlyosan sérelmezte, hogy – álláspontja szerint – a videokamera lefoglalására jogszerűtlenül került sor. Ugyancsak kifogásolta a panaszos, hogy – véleménye szerint – nem az arra jogosultak hallgatták ki, mondván a rendőrségnek nem lett volna joga eljárni vele szemben. A Testületnek a panasz ezen részei vonatkozásában nincs hatásköre vizsgálatot folytatni, ugyanis a fent hivatkozott hatásköri rendelkezések értelmében a Testületnek – fő szabály szerint – nem áll módjában felügyeletet gyakorolni a rendőrség azon tevékenysége felett, amelyet nem az Rtv., hanem más jogszabály, így például a szabálysértési törvény alapján végez. Az Sztv. 86. § (1) bekezdése előírja, hogy a szabálysértési hatóságnak az Sztv. 79–81. §-a, valamint 128/A. § (3) bekezdése alapján hozott határozatával, illetőleg intézkedésével szemben az eljárás alá vont személy és jogi képviselője, valamint a rendbírsággal sújtott személy, a 84. § alapján hozott határozatával szemben a sértett panaszt tehet. A panaszt a határozat közlésétől számított nyolc napon belül kell szóban vagy írásban megtenni a szabálysértési hatóságnál. Amennyiben a szabálysértési hatóság a panasznak nem ad helyt, az iratokat három napon belül az illetékes ügyészségnek küldi meg. Az Sztv. egyúttal részletesen is szabályozza az ügyészség törvényességi felügyeleti jogkörét a szabálysértési eljárások felett (Sztv. IX. fejezet, 91. §). Nem vizsgálhatta ezért a Testület a lefoglalás és a kihallgatás, valamint a szabálysértés jogi megalapozottsága kérdéseit (utóbbi a szabálysértési eljárás sajátlagos jogorvoslati rendszerében támadható kifogással, amit a panaszos – eredményesen – meg is tett). A szabálysértés jogi megalapozottságát a Testület kizárólag a rendőrség intézkedési kötelezettségével, valamint az előállítás okával összefüggésben vizsgálta.

Megjegyzi ugyanakkor a Testület, hogy azt a parancsnoki összefoglaló jelentés is elismeri, hogy mind a lefoglalásra, mind pedig a panaszos meghallgatására jogsértő módon került sor. Ennek részletes indokolása a jelen állásfoglalás II. n) pontjában olvasható [i] a lefoglalás jogalapja fennállt, azonban azt csak és kizárólag a szabálysértési hatóság végezhetné volna és a vizsgált esetben az M. városi Rendőrkapitányság nem szabálysértési hatóságként járt el, így csak visszatartásról intézkedhetett volna; ii) az eljáró rendőr által végzett meghallgatás, melynek során jegyzőkönyvi formában, mint eljárás alá vont személyt hallgatta meg a panaszost – hatáskör hiányában végezte].

1) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy a panaszossal szembeni rendőri fellépés jogszerűen történt-e.

A Rtv. rendőri intézkedés foganatosítása időpontjában hatályos 1. §-ának (1) bekezdése meghatározza, hogy a rendőrség feladata – többek között – a közbiztonság és a közrend védelme. Az 1. § (2) bekezdésének a) és b) pontja értelmében a rendőrség a közbiztonság és a közrend védelme körében az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését, illetve szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében. A rendőri feladatok ellátásának és az utasítások teljesítésének kötelezettségéről az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes

előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

A rendőr intézkedési kötelezettségével összefüggésben továbbá az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. Az intézkedési kötelezettségről – az intézkedéskor hatályos – Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdése azt tartalmazza, hogy: „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.”

A panaszbeadvány, annak kiegészítései és a rendőrségi dokumentumok egybevetésével megállapítható, hogy a rendőri fellépés ténybeli alapját az szolgáltatta, hogy a kérdéses napon a város polgármestere rendőri intézkedést kért a Városházára amiatt, hogy a Polgármesteri Hivatal épületében a panaszos ismételten videofelvételeket készített, annak ellenére, hogy tudomással bírt arról, hogy ezt önkormányzati rendelet engedélyhez köti. A bejelentés alapján az M. városi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi- és Határrendészeti Osztályának vezetője, továbbá az osztály kiemelt főreferense jelent meg a helyszínen és kezdett intézkedést a panaszossal szemben, aki a tanácsterem előtt a folyósón videokamerával éppen felvételeket készített.

A rendőrség felé tett bejelentés olyan körülményre utalt (a panaszos az önkormányzat épületében jogellenes magatartás tanúsít), amely a Testület megítélése szerint – anélkül, hogy a Testület a jogsértésről érdemben állást foglalna – indokoltá tette a rendőrök helyszínen történt megjelenését és fellépését. Így különösen a bejelentő által jogsértőnek tartott cselekmény kapcsán az esetleges további eljárási cselekmények, azok szükségessége vagy kizárása és a tényállás tisztázása érdekében.

A Testület megítélése szerint a rendőrség által hivatkozott ok, azaz a telefonon tett bejelentés önmagában megfelelő alapot nyújtott a rendőrség helyszínen történő megjelenésére, arra, hogy az Rtv. 13. §-a szerint intézkedjenek – tájékozódjanak – a bejelentés alapján feltételezett közbiztonságot, közrendet sértő cselekmény elleni rendőri fellépés érdekében. Ebben a vonatkozásban tehát a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga nem sérült.

2) A rendőri jelentés szerint a panaszos igazoltatására is sor került. A panaszos kifogásolta, hogy az intézkedés kezdetén az intézkedés céljáról nem kapott megfelelő tájékoztatást, továbbá a panaszos legutolsó beadványában azt is kifogásolta, hogy az eljáró rendőr elment a személyi igazolványával és vélhetően bediktálta az ügyeletre az adatait, hogy nem áll-e körözés alatt.

Az Rtv. 20. § (1) bekezdése szerint „A rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja”. A (2) bekezdés előírja, hogy „A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri

intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint: „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

Az intézkedés időpontjában hatályban volt, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 38. § (1) bekezdése szerint „Az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. (...) Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, illetőleg - szükség szerint - a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásban, vagy az okmánynyilvántartásban”.

A Testület megállapítása szerint a rendőrség által megismert körülmények (a bejelentéssel összefüggésben feltételezett jogsértő cselekmény) alapján a végrehajtott igazoltatás megalapozottan és az Rtv. 29. § (1) bekezdésének megfelelően történt, az nem sértette a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát. A panaszos adatainak prioritálása pedig ugyancsak a Szolgálati Szabályzat rendelkezései alapján egy olyan eleme ennek a rendőri intézkedésnek, amelyet a jogszabály kötelező jelleggel ír elő („ellenőrizni kell”), így az ugyancsak nem sértette a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát.

Az intézkedés (jelen esetben az igazoltatás) megkezdésének alakiségaival kapcsolatban a Testület megtekintette a panaszos által csatolt videofelvételt. A panaszos és az eljáró rendőr között az alábbi párbeszéd zajlik le:

- Rendőr: Jó napot [a panaszos keresztnéve], kérnék szépen egy személyi igazolványt.
- Panaszos: Milyen alapon vagy miért?
- Rendőr: Igazoltatni szeretnénk.
- Panaszos: Milyen alapon, miért? Mi az intézkedés tárgya?
- Rendőr: Szabálysértést követ el.
- Panaszos: Én, milyen szabálysértést?
- Rendőr: Mindjárt azt is elmondom Önnek, jó?
- Panaszos: Tessék. – átadja az okmányait.

Az Rtv. 20. § (1) bekezdése rendelkezései alapján – túl azon, hogy a név és az azonosító szám közzétevése nyilvánvalóan elmaradt – a Testület azt állapította meg, hogy a konkrét rendőri közlés nem feleltethető meg a jogszabály azon előírásának, hogy az intézkedés tényét és célját szóban közölni kell az intézkedés alá vont személlyel. A panaszos első visszakerdezésére elhangzik ugyan, hogy őt igazoltatni szeretnék (az intézkedés ténye), önmagában azonban nem elégséges az intézkedés céljának megjelöléseként arra hivatkozni, hogy az intézkedés alá vont személy szabálysértést követ el, ha végső soron nem derül ki egyértelműen az, hogy a rendőrség milyen szabálysértésre is gondol. A Testület megítélése szerint az a körülmény, hogy az intézkedés alá vont személy szabálysértést követ el, nyilvánvalóan megalapozhatja az igazoltatását akkor, ha azt a szabálysértést, amivel az intézkedés alá vont személy

gyanúsítható a rendőrség egyértelműen közli. Ellenkező esetben ugyanis olyan általános hivatkozási alap lenne az, hogy valaki szabálysértést vagy akár bűncselekményt követ el, ami a rendőri intézkedést parttalanná tenné.

A Testület állásfoglalása szerint az intézkedés megkezdésének alakszerűségei kapcsán azonosítható hiányosságok a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmét eredményezték.

3) A panaszos hangsúlyosan sérelmezi, hogy a városházáról előállították.

a) Az előállítás jogalapjául a rendőri jelentésében az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata jelölték meg, vagyis a szabadságkorlátozást a panaszossal, mint olyan személlyel szemben hajtották végre, aki „a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja”. A rendőrség a felhívott előállítási ok alapjául arra hivatkozott elsődlegesen, hogy az intézkedés eredményes befejezésére más mód nem volt, hiszen a szabálysértés elkövetését a panaszos nem volt hajlandó befejezni. Az intézkedő rendőrök a panaszost ez alapján az M. városi Rendőrkapitányság Sz. utcai objektumába előállították.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata szerinti előállítási okkal kapcsolatban a Testület leszögezi, hogy az annak alapjául szolgáló szabálysértési felelősség vizsgálata nem tartozik hatáskörébe. Egyúttal utal korábbi gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – az adott cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga. Ezért a Testület ilyen esetben azt vizsgálja, hogy az előállításhoz szükséges mértékű gyanú (mely nyilvánvalóan nem kell, hogy elérje a büntetőeljárás vagy a szabálysértési eljárás megindításához szükséges „alapos gyanú” szintjét) az előállítás megkezdésekor fennállt-e.

A Testületnek a konkrét ügyben elsősorban arra kellett választ adnia, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján felmerülhetett-e bármilyen szabálysértésnek – az intézkedéshez szükséges mértékű – gyanúja a panaszossal szemben.

Jelen esetben az iratok tanúsága szerint a panaszban szereplő napon M. Város Polgármestere telefonon bejelentést tett, az M. városi Rendőrkapitányságra, hogy a panaszos a Polgármesteri Hivatalban videokamerával felvételeket készít. A polgármester a kikerülő rendőröket tájékoztatta, hogy az önkormányzat rendelete engedélyhez köti az épületben történő felvételt készítést és tájékoztatta az intézkedőket arról is, hogy a panaszos nem rendelkezik ilyen engedéllyel sem magánszemélyként, sem sajtó képviselői minőségében.

M. Város Önkormányzatának szervei szervezeti és működési szabályzatáról szóló 23/1998. (XI. 20.) önkormányzati rendelet – akkor hatályos – 3. számú melléklete VI. fejezete 1. pontjában foglaltak szerint: „a hivatali ügyintézés során a polgárok személyes adatainak védelme, valamint a Polgármesteri Hivatalban dolgozó köztisztviselők és egyéb alkalmazottak személyes adatainak védelme érdekében engedély nélkül tilos a Polgármesteri Hivatal

épületében videó- és fényképfelvétel készítése., A hivatkozott önkormányzati rendelet e tilalom alól taxatív módon kivételeket fogalmaz meg az alábbiak szerint.

„E tilalom alól kivételt képez:

- az akkreditált médiaszolgáltatók által a képviselő-testület és bizottsági üléséről készített felvételek, valamint

- egyedi kérelem alapján adott engedély. Az egyedi engedélyt - írásbeli kérelemre - a jegyző adja meg. A kérelemben meg kell jelölni a felvételkészítés célját, a felvételek tárolási idejét, valamint mellékelni kell az érintettek írásbeli hozzájárulását.”

A polgármester nyilatkozata szerint a panaszos sem a fenti időpontra vonatkozólag, sem korábban nem kapott a felvételkészítésre engedélyt, így cselekménye – a rendőrség megítélése szerint – a hivatkozott önkormányzati rendeletbe ütköző volt. A citált rendelkezés értelmében tehát a sajtó képviselői is csak akkreditáció után jogosultak az épületben felvételeket készíteni. A rendőrség megállapította, hogy az önkormányzat fenti rendeletének előírásai ellenére a panaszos a rendőri intézkedés megkezdésekor is folyamatosan kamerázott, vagyis a panaszos magatartása egyértelműen felvetette a szabálysértés megalapozott gyanúját – a rendőrség álláspontja szerint.

A rendőrség ugyanakkor azt is megjegyzi, hogy az akkreditáció eljárását az M. városi Rendőrkapitányság éppúgy nem vizsgálta, és a parancsnok álláspontja szerint nem is vizsgálhatta, mint az eljárás tárgyát képező szabálysértés magasabb szintű jogszabállyal történő ütközését, ami engedélyhez köti az önkormányzati épületben folytatott kamerázást. A rendőrség álláspontja szerint a hivatkozott szabálysértés önkormányzati rendeletben – tehát jogszabályban – van szabályozva, így a rendőrség csak annak betartására intézkedhet, normakontrollt nem gyakorolhat.

A Testület M. Város honlapján megtekintette a szóban forgó rendelet hatályos szövegét. A fenti idézett rendelkezések lényegileg azonos tartalommal jelenleg is hatályban vannak azzal a – nem elhanyagolható – különbséggel, hogy a rendelet idézett melléklete időközben kiegészült egy 5. ponttal, mely úgy szól, hogy: „Aki a Polgármesteri Hivatal épületeiben engedély nélkül videó-és fényképfelvételeket készít, valamint aki személyes adatokat az érintett hozzájárulása nélkül kezel szabálysértést követ el és 30 000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható”. Az idézett rendelkezést beiktatta a 17/2011. (V. 30.) önkormányzati rendelet, azaz a panasz alapjául szolgáló események időpontjában még ez a rendelkezés (szabálysértési tényállás) nem létezett.

A Testület ennek alapján megállapította, hogy az intézkedés időpontjában a rendőrség által hivatkozott önkormányzati rendeleti előírások csupán egy tilalmat, illetőleg előírást határoztak meg a hivatal területén történő videó- és képfelvétel-készítésről, ahhoz akkor még szabálysértési tényállás nem társult. A Testület hangsúlyosan utal az Sztv. 1. § (1) bekezdésére, mely úgy szól, hogy: „Szabálysértés az a jogellenes, tevékenységben vagy mulasztásban megnyilvánuló cselekmény, melyet törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati rendelet szabálysértésnek nyilvánít, s amelynek elkövetőit az e törvényben meghatározott joghátrány fenyeget”. Az Sztv. idézett alapvető rendelkezéséből az következik, hogy kizárólag az a jogellenes magatartás tekinthető szabálysértésnek, melyet törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati rendelet szabálysértésnek nyilvánít és joghátránnyal fenyeget.

A jelen esetben azonban ilyen, szóba jöhető szabálysértési tényállásról nem volt szó. Nem véletlen – jegyzi meg a Testület – hogy az Önkormányzat, mint jogalkotó nem sokkal később

ilyen szabálysértési tényállást alkotott. A Testület arra az álláspontra jutott, hogy a panaszos azon magatartása, hogy a hivatal területén kamerázott nem valósíthatott meg szabálysértést – arra figyelemmel, hogy akkor még ilyen szabálysértés nem létezett. Emiatt nem véletlen az sem, hogy az intézkedés során egyetlen alkalommal sem közölték a rendőrök a panaszossal, hogy valójában milyen szabálysértést valósít meg a magatartásával. Még a panaszos (mint szabálysértéssel gyanúsított személy) meghallgatásáról felvett jegyzőkönyv sem tartalmazza, hogy annak felvételére milyen szabálysértés miatt, milyen szabálysértés alapján indult eljárásban került sor, holott a jegyzőkönyv még arra is felhívja a panaszos figyelmét, hogy az Sztv. 47. § (2) bekezdése alapján, mint eljárás alá vont személy jogosult megismerni, hogy milyen cselekmény miatt, milyen tények és bizonyítékok alapján folyik a szabálysértési eljárás. Utóbbi felvilágosítást a panaszos egyébként tudomásul vette, mindez azonban nem hozta őt közelebb ahhoz, hogy a terhére rótt szabálysértés konkrét tartalmát, tényállását megismerje, mivel ezt ekkor sem közölték vele. Jól mutatja a helyzet tarthatatlanságát, hogy a lefoglalásról készült jegyzőkönyv „tulajdon elleni szabálysértési ügyben” keletkezett, míg a panaszossal szemben végül a Szabs. r. 26. § b) pontja szerint adatvédelmi szabálysértés miatt folytatták le az eljárást, mely ügyben végül azt határozattal megszüntették, tekintettel arra, hogy a cselekmény nem volt szabálysértés. Az egyes szabálysértésekről szóló Korm. rendelet 26. §-ának b) pontjában meghatározott cselekmény elkövetője ugyanis a közérdekű adatot kezelő állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint egyéb közfeladatot ellátó szerv tagja, dolgozója, vagy más, közfeladatot ellátó személy lehet. Ami – figyelemmel, hogy a panaszos nem állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint egyéb közfeladatot ellátó szerv tagja, dolgozója, vagy más közfeladatot ellátó személy volt – így az adatvédelmi szabálysértés elkövetője sem lehetett, így azon tevékenységével, hogy a M. Polgármesteri Hivatalban videózott, nem valósított, objektíve nem is valósíthatott meg szabálysértést, ezért ellene szabálysértés hiányában az eljárást megszüntették.

A rendőrség az összefoglaló parancsnoki jelentésben arra is hivatkozott, hogy a panaszossal szemben felmerült a Szabs. r. 40/A. § (1) bekezdésébe ütköző és minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés megalapozott gyanúja is, hiszen – többek között – ezen magatartása vezetett az előállításához. A jelzett szabálysértés megalapozott gyanújával kapcsolatban az intézkedők azonban eljárást a későbbiekben nem kezdeményeztek, illetve arra az intézkedések során nem is hivatkoztak.

A Testület ezzel összefüggésben az alábbiakra mutat rá. Az Rtv. 19. § (1) bekezdése kimondja, hogy: „A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható”. A (2) bekezdés szerint pedig: „A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók”.

Az eset tényállásából egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos a rendőrség intézkedésének ellenszegült, a rendőrökkel nem volt hajlandó együttműködni. Az is nyilvánvaló, hogy – jóllehet a panaszossal szemben egy nem létező szabálysértési tényállás és cselekmény alapján próbáltak intézkedni – az önkormányzat rendelete létező jogi norma, mely akkor hatályos állapotában is tilalmazta, illetve engedélyhez kötötte a hivatal területén való kép- és hangrögzítést. A panaszos – abban az értelemben, ahogyan azt állították – nem követett el szabálysértést, azonban a rendelet előírásának a betartásával nyíltan szembehelyezkedett és a rendelet előírását megsértette. A rendőrség ebben a helyzetben a

hatályos önkormányzati rendelet jogerejének próbált érvényt szerezni akkor, amikor a panaszost a kamerázás abbahagyására és ezáltal a rendelet betartására szólította fel. Abban a rendőrség – a fentiek szerint – tévedett, hogy a panaszos ezzel a magatartásával (mármint a képrögzítéssel) bármilyen szabálysértést elkövetett volna, abban a tekintetben azonban jogszerűen járt el, hogy a jogszabály előírásának megpróbált érvényt szerezni és a közrend fenntartása érdekében intézkedett. Erre figyelemmel a panaszos az intézkedés jogszerűségét nem vonhatta volna kétségbe és a rendőri intézkedésnek nem szegülhetett volna ellen, a rendőri felszólításnak pedig köteles lett volna eleget tenni.

Az eset kapcsán beszerzett nyilatkozatokból, de a videofelvételből is teljesen nyilvánvaló, hogy a panaszos tudomására hozták a rendelet részletes tartalmát (az eljáró rendőr a panaszos számára az inkriminált részeket felolvasta), így tisztában volt azzal, hogy magatartása az említett rendelkezéseknek nem felel meg. A rendőrség több alkalommal próbálta a panaszost először megkérni és jobb belátásra bírni arra nézve, hogy a jogsértő magatartással hagyjon fel. Ezután több alkalommal felhívták a panaszos figyelmét arra, hogy intézkedni fognak vele szemben, egyúttal többször is visszakérdeztek arra, hogy a panaszos szembehelyezkedik-e a jogszabály rendelkezésével, majd végül a „Törvény nevében” felszólítással is nyomatékosították, hogy magatartásával hagyjon fel, mert különben intézkedni fognak vele szemben. A panaszos ezeket a felszólításokat figyelmen kívül hagyta, illetve egyértelműen kijelentette, hogy a magatartásával nem hagy fel és az előírásokat nem teljesíti. Meghallgatása során a panaszos maga ismerte el kérdésre, hogy kijelentette, miszerint addig folytatja a kamerázást, amíg a rendőrök elő nem állítják. A panaszos a rendőrökkel kifejezetten közölte, hogy csak előállítás esetén hagyja abba a kamerázást, mivel véleménye szerint a sajtószabadság és az alkotmányos alapjogok lehetőséget adnak a kamerázásra. A panaszos azt is elismerte, hogy az eljáró rendőr által felolvasott önkormányzati rendeletet megértette, tudott róla, de azt alkotmányellenesnek és jogsértőnek tartja, ezért nem is vetette alá magát.

A Testület az ügy összes körülményének gondos mérlegelése alapján azt állapította meg, hogy a panaszos előállítás voltaképpen a panaszos ezen magatartására (tehát a rendőri felszólítással és intézkedéssel szembeni határozott ellenszegülésére) vezethető vissza, azonban a rendőrség súlyosan tévedett akkor, amikor az előállítás okaként egy nem létező szabálysértésre hivatkozott. A Testület a fentiekre tekintettel úgy foglalt állást, hogy a panaszos előállításának jogszerű alapja volt az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata, ugyanis a panaszossal szemben fennállt, a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség – intézkedéshez szükséges mértékű – gyanúja. Erre figyelemmel a panaszos személyi szabadságát nem sértette a rendőrség az előállítással. Súlyosan sérült azonban a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga azáltal, hogy a rendőrség az alapul szolgáló szabálysértést tévesen jelölte meg és végig egy nem létező szabálysértés alapján intézkedett a panaszossal szemben, egyúttal pedig az előállításkor annak jogalapját tévesen jelölte meg.

b) Mivel azonban a hivatkozott – Rtv. 33. § (2) bekezdése szerinti – előállítási ok alapján a rendőrség az érintett személyt előállíthatja, vagyis az intézkedésre a jogszabályhely csupán a lehetőséget teremti meg, a Testületnek azt is vizsgálnia kellett, hogy a rendőrség a konkrét esetben ezzel a lehetőséggel jogszerűen élt-e.

Ehhez az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelménye nyújt iránymutatást. A rendelkezés értelmében „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”, továbbá „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség

biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár”.

Az előállítás elrendelésével kapcsolatban a rendőrség elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az intézkedő rendőrnek a megkezdett intézkedést minden esetben eredményesen be kell fejeznie. A vizsgált cselekmény megszüntetése sem figyelmeztetés, sem tájékoztatás, sem kioktatás, sem felszólítás ellenére nem vezetett eredményre, így amennyiben nem kerül sor az előállításra, a panaszos a szabálysértést kétségtelenül tovább folytatja, vagyis az intézkedés nem éri el a célját, eredménytelen maradt volna. A kifejtettek miatt – a jelentés megállapítja, hogy – az előállítás nem csak jogszerű, de arányos is volt.

A Testület a rendőrség fenti álláspontját elfogadva úgy foglalt állást, hogy a panaszos előállítását arányosnak tekintette arra figyelemmel, hogy a panaszos valóban semmiféle szóbeli kérésnek és ráhatásnak sem volt hajlandó engedelmessé válni (a kamera egyszeri elvételét követően azt újra magához vette és folytatta a kamerázást), így az előállítás mellőzése esetén az intézkedés minden bizonnyal eredménytelen lett volna.

c) A Testület vizsgálta az előállítás időtartamának kérdését is. Az Rtv. 33. § (3) bekezdése kimondja, hogy: „A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani”.

A panaszolt esetben a rendőrség a panaszos személyi szabadságát 2011. április 27-én 15 óra 20 perctől 18 óra 30 percig korlátozta. Az előállítás időtartama 3 óra 10 perc volt. Ez idő alatt sor került a panaszos rendőrségi épületbe történő előállítására, az azzal kapcsolatos iratok elkészítésére (jelentések), nevezett jogairól történő tájékoztatására, az általa megjelölt személy kiértesítésére, az eljárás alá vont minőségben történő jegyzőkönyvi meghallgatására és késedelmet nem tűrő cselekményként a tárgyi bizonyítási eszközt képező videokamera lefoglalására. Az elvégzett cselekmények időigénye miatt a fenti időtartam a rendőrség álláspontja szerint nem indokolatlan hosszúságú.

A Testület – az Rtv. fent idézett rendelkezéséből kiindulva, egyben utalva az előállítás időtartamának indokoltságával összefüggő gyakorlatára – felhívja a figyelmet arra, hogy a személyi szabadság az előállítással „csak a szükséges ideig” korlátozható. Ennek a körülménynek a vizsgálata során tekintetbe kell venni mindazon okokat, amelyek az előállításához vezettek. A panaszolt esetben az előállításra azért került sor, mert a panaszos a jogsértő cselekménnyel nem volt hajlandó felhagyni, az előállítással voltaképpen meg kellett azt szakítani, a továbbfolytatást pedig megakadályozni. A Testület az előállítás időtartamának vizsgálata során úgy foglalt állást, hogy a rendőrség az előállítás időtartamának indokoltságával összefüggésben megalapozottan hivatkozott a panaszos rendőrségi épületbe történő előállítására, az azzal kapcsolatos iratok elkészítésére (jelentések), továbbá a panaszos jogairól történő tájékoztatására, valamint az általa megjelölt személy kiértesítésére. Az intézkedés ezen elemei szükségesek és indokoltak voltak. Emlékeztet azonban a Testület arra, hogy a rendőrség maga ismerte el, hogy az eljáró rendőr által végzett meghallgatás (nagyjából fél óra időtartamban), melynek során jegyzőkönyvi formában, mint eljárás alá vont személyt hallgatta meg a panaszost – hatáskör hiányában végezte a rendőrség és ezen cselekmény halaszthatatlan voltát a rendelkezésre álló adatok sem támasztották alá (önkormányzati hatáskörbe tartozó szabálysértésről lévén szó). A kivizsgálás során a parancsnok azt is

megállapította, hogy a lefoglalási határozat szintén jogszabálysértő volt, mivel jegyzőkönyvi visszatartásról kellett volna intézkedni.

A Testület – erre figyelemmel – azt állapította meg, hogy az előállítás időtartamának indokoltága – ha kis mértékben is, de – kifogásolható, ugyanis a panaszos meghallgatását (eljárás alá vont minőségben) hatáskör hiányában végezték, így az ennek lefolytatásához szükséges időtartam esetében a fogvatartás indokoltága nem igazolható. Emiatt a Testület megállapította a panaszos személyi szabadságának sérelmét. A lefoglalás elrendelésével összefüggésben a Testület úgy foglalt állást, hogy jöllehet az ugyancsak jogszabálysértő volt, de a jogszabályoknak megfelelő eljárás (jegyzőkönyvi visszatartás) is hasonló időszükséglettel bírt volna – így ebben a vonatkozásban a fogvatartás időtartamát nem tekintette jogsértőnek.

A Testület felhívja a figyelmet egyúttal arra is, hogy a hivatkozott rendelet tartalmát, alapjogi vagy alkotmányossági szempontból nincs hatásköre megítélni vagy minősíteni, nem jogosult arra sem, hogy bármiféle normakontrollt gyakoroljon a felett. Ennek kezdeményezésére – többek között – lehetősége van a panaszosnak is akár az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, akár az Alkotmánybíróság előtt.

4) A panaszossal, mint a személyi szabadságában korlátozott és eljárás alá vont személlyel szemben ruházátvizsgálás is történt. Az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint: „Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja”.

Tekintettel arra, hogy a panaszos a rendőri intézkedésnek – saját maga által sem vitatottan – ellenszegült, a Testület úgy foglalt állást, hogy a ruházat átvizsgálása nem volt indokolatlan. A Testület megállapítása szerint az intézkedés a panaszos személyi integritását jogszerűen korlátozta.

5) A rendőrség a panaszossal szemben testi kényszer alkalmazott. Az Rtv. 47. §-a alapján „A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat”.

A felek előadása voltaképpen egybehangzó abban, hogy a panaszos a rendőri intézkedésnek nem vetette magát alá, ellenszegült. Ezt a videofelvétel is egyértelműen alátámasztja. A panaszos a sorozatos rendőri kérésekre, felszólításokra azt válaszolja, hogy: „Én meg nem hagyom abba...”; „Nem értettem meg”; „Nem vagyok hajlandó magamat alávetni..., ez cenzúra”; „Véleményem szerint az egy alkotmányos alapjogokat sértő rendelet és nem vagyok hajlandó magamat alávetni”; „Nem kapcsolom ki, majd ha Önök kikapcsolják, akkor ki lesz kapcsolva”. Amikor az eljáró rendőr „a Törvény nevében” közli, hogy a jogellenes cselekményt a panaszos hagyja abba, mert vele szemben testi kényszert fog alkalmazni, a panaszos azt válaszolja, hogy: „Az én cselekményem nem jogsértő...nem vagyok hajlandó megtartani az Önök intézkedését..., ehhez jogom van...”; „Tessék, tessék testi kényszert alkalmazni”.

A Testület mindezek alapján úgy foglalt állást, hogy a testi kényszer alkalmazására a panaszos ellenszegülése miatt, annak megtörése érdekében megalapozottan került sor, a rendőrség ezen intézkedése a panaszos személyi szabadságát és személyi integritását nem sértette.

6) A panaszos ugyancsak hangsúlyosan sérelmezte, hogy a rendőrség megbilincselve állította elő. Az Rtv. 48. §-a szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére”.

A panaszolt esetben a rendőrség szerint a bilincs alkalmazásának jogi lehetőségét az Rtv. 48. § c) pontja és a d) pontja adta. A rendőrség elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a panaszos a szabálysértést a felszólítás ellenére sem volt hajlandó befejezni, nem tette le és kapcsolta ki a nála lévő kamerát, azt testi kényszerrel kellett tőle elvenni, így az ellenszegülés megtörésének megléte megállapítható, továbbá figyelemmel arra, hogy nevezettel szemben kényszerintézkedés elrendelésére került sor, a szökésétől is alappal lehetett tartani.

A rendőri jelentés szerint az intézkedő rendőrök nyilatkozataiból kitűnik, hogy a panaszos az intézkedés során végig arrogáns magatartást tanúsított, majd az előállítás során azt kiabálta, hogy „AVH, Diktatúra, Szekó birodalma, Rendőrállam”, sőt az eljáró rendőr jelentése szerint egyre jobban „felhúzta” magát – így a parancsnoki kivizsgálás szerint joggal lehetett tartani nevezett támadásától is. Az összefoglaló jelentés szerint ezt igazolja az eljáró rendőr írásos jelentése, mely szerint az intézkedés alá vont egyre agresszívebb viselkedése miatt úgy döntött, hogy „amíg a panaszos nem nyugszik meg, addig bilincsben marad, és közvetlen őrzéssel biztosítja elhelyezését, nem helyezi el előállító helyiségbe”. A bilincs alkalmazását – mindezek alapján – a parancsnoki jelentés jogszerűnek és szakszerűnek minősíti, azonban a kivizsgálás során megállapította, hogy bár az eljáró rendőr az írásos jelentésében rögzíti, hogy a személyes őrizet bilincsben történő biztosítására azért került sor, hogy az intézkedés alá vont „nehogy kárt tegyen magában”, ennek ellenére a személyes szabadság korlátozásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült jelentésben nem került feltüntetésre az Rtv. 48. § a) pontja, mely szerint a „rendőr bilincset alkalmazhat, önkárosítás megakadályozására”. Voltaképpen tehát, a rendőrség szerint az Rtv. 48. §-ának valamennyi rendelkezése alapján helye volt a bilincs alkalmazásának.

A Testület felhívja az intézkedés idején hatályban volt Szolgálati Szabályzat 60. §-ának (1) bekezdését, mely a bilincselés különös indokait rögzíti, e szerint: „Bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget.

A Testület szerint a panaszolt esetben jól látható, hogy a fenti különös bilincselési okok bizonyosan nem forogtak fenn. A panaszos nem tanúsított erőszakos vagy garázda magatartást, nem támadta meg a rendőröket, bűncselekmény alapos gyanúja és emiatt a szökés lehetősége nem jött szóba, az ellenszegülését a testi kényszer megtörte (hiszen a jogellenes magatartást, azaz a kamerázást onnantól folytatni nem tudta). A panaszos önkárosító magatartást sem tanúsított és ilyen magatartással nem is fenyegetett (a rendőrség

által hivatkozott ok, miszerint „nehogy kárt tegyen magában”, ennek a jogszabályi rendelkezésnek semmiképpen sem feleltethető meg, ezen az alapon bárki megbilincselhető).

A Testület megítélése szerint az Rtv. 48. §-a szerinti általános bilincselési okokra úgyszintén megalapozatlan hivatkozni az alábbiak miatt. Az önkárosítás megakadályozása, mint bilincselési ok, nyilvánvalóan a Szolgálati Szabályzat 60. § (1) bekezdése e) pontjának együttes olvasatában értelmezhető (különben az Rtv. 48. § a) pontja alapján bárki megbilincselhető lenne, hiszen az önkárosítás szándékát bárkiről lehet feltételezni). A Szolgálati Szabályzat rendelkezései az Rtv. szabályát úgy konkretizálják, hogy a bilincselést a tevőleges önkárosító magatartás vagy az ezzel való fenyegetés, tehát az önkárosításra irányuló aktív magatartás alapozhat meg. A fentiek szerinti hivatkozás („nehogy kárt tegyen magában”) ennek a jogszabályi rendelkezésnek semmiképpen sem feleltethető meg. Azon túl, hogy a rendőri jelentés azt állítja, hogy a panaszos „felhúzta magát” és a részéről különféle „arrogáns” kifejezések hangoztak el, a rendőrség sem hivatkozott arra, hogy a panaszos – az általa egyébként jól ismert – rendőrök megtámadásának a legapróbb jelét is mutatta volna. Erre egyébként a testi kényszer és az előállítást megelőző mozzanatok rögzítő videofelvétel sem utalt, hiszen a panaszos ellenállása, ellenszegülése kimerült annak megakadályozásában, hogy a rendőrök az intézkedést megkezdjék, majd további ellenállást nem tanúsított (az alkalmazott testi kényszer is „csupán” abból állt, hogy a kamerát a rendőrök gyakorlatilag kivették a panaszos kezéből). Annak a reális lehetősége, hogy a panaszos a kényszerintézkedés miatt megszökik, a Testület álláspontja szerint teljesen életszerűtlen. Elmondható, hogy a panaszos számos alkalommal került már hasonló helyzetbe és a szökésnek még csak a szándéka sem merült fel a részéről. Az ellenszegülés megtörése a Testület álláspontja szerint a testi kényszerrel megtörtént, a testi kényszer az ellenszegülés megtörésére eredményes volt. A Szolgálati Szabályzat 58. § (1) bekezdése kimondja, hogy: „A kényszerítő eszközök Rtv. szerinti meghatározásának sorrendje fokozatosságot is jelent, súlyosabb kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az enyhébb kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre, vagy sikere eleve kilátástalan”. Arra figyelemmel tehát, hogy a testi kényszer a panaszos ellenszegülését megtörte, a Testület álláspontja szerint a bilincselés jogalapjaként az ellenszegülésre való hivatkozás nyilvánvalóan nem fogadható el – ugyanis az enyhébb kényszerítő eszköz (testi kényszer) a célját elérte.

A Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos bilincselésére ezért kellő jogalap hiányában került sor, ami sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő jogát, továbbá emberi méltóságát.

7) A panaszos ugyancsak hangsúlyosan kifogásolta, hogy a rendőrség a panaszos sérelmére elkövetett cselekmények kapcsán (az állítólagos ráütés a panaszos kamerájára) nem intézkedett. A panaszos azt állítja, hogy a rendőrök emiatt részrehajló módon jártak el, úgy véli, hogy a rendőri intézkedés elfogulatlansága erősen megkérdőjelezhető.

Az Rtv. 13. § (2) bekezdése szerint a rendőr köteles a törvény rendelkezéseinek megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. Az iménti szabály, általános jelentőséggel bír, a Testület e vonatkozásban elvi éllel jegyzi meg, hogy az Rtv. 13. § (2) bekezdésének szóhasználatában az „intézkedés” nem csak az Rtv. V. fejezetében foglalt, illetve a 92. § szerinti intézkedéseket jelenti, hanem általában mindenfajta rendőri cselekvést.

Az Rtv. fent idézett, a részrehajlás mentes ügyintézésre vonatkozó rendelkezése az Alkotmánynak egyrészt a tisztességes eljárást garantáló, másrészt a 70/A. §-ban biztosított jogegyenlőségre, a megkülönböztetés tilalmára vonatkozó szabályának érvényesítését

szolgálja. Ilyen rendelkezések minden jogilag szabályozott eljárásban (a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény, a Közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény, illetve a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény) található azzal, hogy e követelmény érvényesülését eljárási jogintézmények (összeférhetetlenség, kizárás) is garantálják. Az Rtv.-ben – sajnálatos módon – ugyan ilyen részletes garanciák nincsenek, a 13. § (2) bekezdése mégsem értelmezhető pusztán elvként, azaz a rendőrségi eljárásban is érvényesülnie kell a részrehajlástól mentes ügyintézésnek.

A rendőr intézkedési kötelezettségével összefüggésben továbbá az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. Az intézkedési kötelezettségről – az intézkedéskor hatályos – Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdése azt tartalmazza, hogy: „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.”

A panaszos által sérelmezett cselekmények a panaszos által csatolt, az eseményekről készült videofelvételen jól láthatóak. Való igaz, a felvételen látható, hogy a panaszos kezére vagy a kamerájára legalább két alkalommal ráütnek. A kamera ütés miatti gyors elmozdulása, illetve rövid időre való kikapcsolódása miatt azt nem lehet egyértelműen megmondani, hogy a közelben álló személyek közül ki vagy kik ütnek rá a panaszos kamerájára, az azonban tényszerű, hogy ez legalább két alkalommal megtörténik.

Ezzel összefüggésben a rendőri jelentések azt tartalmazzák, hogy a panaszos valóban kiabált, hogy „Sz. megütötte a kamerámat”, azonban ezt az eljáró rendőr nem észlelte, így a rendőrök nem tettek és nem is tehettek kísérletet ennek megszakítására. Az összefoglaló jelentés már azt is leírja, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint valószínűleg a panaszban írt azon állítás, mely szerint „A polgármester többször, egymás után, és egyik alkalommal olyan erősen ráütött a kamerámra, hogy megsérült. Az erős ütés után nehezen indult el újra...”, hiszen az intézkedő rendőr határozottan emlékezett arra, hogy a panaszos végig az arca előtt tartotta a kamerát, nem kellett tehát a kamerát újraindítania. A jelentés arra is kitér, hogy a panaszos valóban „utasítani” akarta az intézkedő rendőröket, hogy állítsák elő a polgármestert, mert megütötte a kameráját, de figyelemmel arra, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint ilyen nem történt, értelemszerűen nem volt jogalap az egyébként országgyűlési képviselővel szembeni intézkedésre, előállításra.

A Testület megítélése szerint jól látható, hogy a videofelvétel tartalma a rendőrség álláspontját alapvetően cáfolja, hiszen megállapítható, hogy a panaszost inzultus érte (karját és/vagy a kameráját megütötték), ugyanakkor az nem állapítható meg a felvétel alapján egyértelműen, hogy pontosan ki vagy kik részéről. Azt sem tudta a Testület elfogadni, hogy a rendőrök a panaszost ért inzultust nem láthatták, jöllehet a felvételen nem látszik olyan momentum, hogy a rendőrök az ütés(ek) szemtanúi lettek volna, de azt tudni lehet a körülmények alapján, hogy az ütés pillanatában egyik rendőr éppen a panaszossal szemben intézkedett, a másik pedig az intézkedést biztosította. Így a panaszos felé fordulva álltak, tehát a panaszos felé irányuló ütések észlelniük kellett. Erre figyelemmel a Testület azt állapította meg, hogy a rendőrség a panaszost ért

sérelmek vonatkozásában nem tett eleget intézkedési kötelezettségének (még olyan mértékben sem, hogy a panaszost inzultáló személyeket magatartásuk abbahagyására szólította volna fel), így a rendőrség ezen mulasztása súlyos mértékben sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát.

IV.

A fent összefoglalt sérelmek a Testület megítélése szerint egyenként, de összességükben is elérték a súlyosság azon fokát, amely indokoltá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az Országos Rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2011. december 20.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag